

Tiedotusvälineille 6.8.2009

Konferenssi kaupunkien nimistä

Helsingin Vuosaaressa järjestetään 13.–16.8.2009 kansainvälinen konferenssi kaupunkiympäristön paikannimistä. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen järjestämään Urban Place Names -symposiumiin osallistuu noin 60 tutkijaa eri puolilta maailmaa, Euroopasta, Pohjois-Amerikasta ja Lähi-idästä. Tässä tieteidenvälisessä konferenssissa kielentutkijat, maantieteilijät, historioitsijat, antropologit ja kaupunkisuunnittelijat keskustelevat kaupunkinimistöstä ja sen monista kytköksistä ja merkityksistä.

Konferenssissa kaupunkien, kaupunginosien, katujen, puistojen, torien ja muiden kaupungin paikkojen nimiä tutkitaan useista näkökulmista. Millä tavoin kaupunkien paikannimistöä suunnitellaan erilaisissa kaupunkiympäristöissä, esimerkiksi Espoossa, Färssaarilla ja Prahassa? Entä miten kaupunkien nimistöt ovat syntyneet ja miten ne aikojen saatossa ovat muuttuneet? Miten nämä nimistöt heijastavat aikansa valtarakenteita ja ihanteita? Keiden kunniaksi muistonimiä annetaan? Esimerkiksi Riiassa, Budapestissa ja Bukarestissa vallanvaihdokset näkyvät kadunnimissä. Nykyisessä nimistössä näkyy yhä useammin kaupallisuuden voima: nimien halutaan olevan myyviä ja houkuttelevia.

Kaupunkien nimistö ei ole vain virallista ja suunniteltua nimistöä vaan myös kaupunkilaisten itsensä käytössä syntynyttä spontaania käyttönimistöä. Miten tällaista slanginimistöä eri kielissä muodostetaan? Entä millaisia eroja erilaisten käyttäjien nimistöissä on? Helsinkiin muualta Suomesta muuttaneiden nimistössä saattaa näkyä yhä jälkiä kotiseudun kielestä ja nimistöstä. Monet Stadin nimet eivät päädy muuttaneiden suuhun nopeasti, ehkä eivät vuosikymmentenkään jälkeen. Itä-Helsinkiin asettuneet maahanmuuttajataustaiset kaupunkilaiset puolestaan käyttävät myös omakielistä nimistöä. Mogadishusta on tullut osa somaliasukkaiden omaa identiteettiä ja käyttönimistöä, vaikka nimi alun perin oli kantaväestön käyttämä ja asenteellinenkin.

Käyttönimistön avulla voidaan rakentaa ja vahvistaa omaa kaupunkilaista identiteettiä. Helsingin ruotsinkielinen saattaa sujuvasti käyttää suomenkielisiä nimiä osana omaa kielikäyttöään, mutta toisaalta myös kieltäytyä niiden käytöstä. 1900-luvun alussa Sörkan kundit puolestaan luontevasti ottivat käyttöönsä Stadin slangin ja erottuivat nimistölläänkin muun muassa töölöläisnuorista.

Esitelmien lisäksi kaupunkinimistön tutkijat tutustuvat Helsingin kaupunkisuunnitteluun, nimistöön ja historiaan kaupungin keskustassa ja Vuosaaressa Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston tutkijoiden opastamina.

Lisätietoja:

dosentti, osastonjohtaja Terhi Ainiala, p. 020 781 3223, terhi.ainiala@kotus.fi
www.kotus.fi/urbannames2009

